గాలిపటం

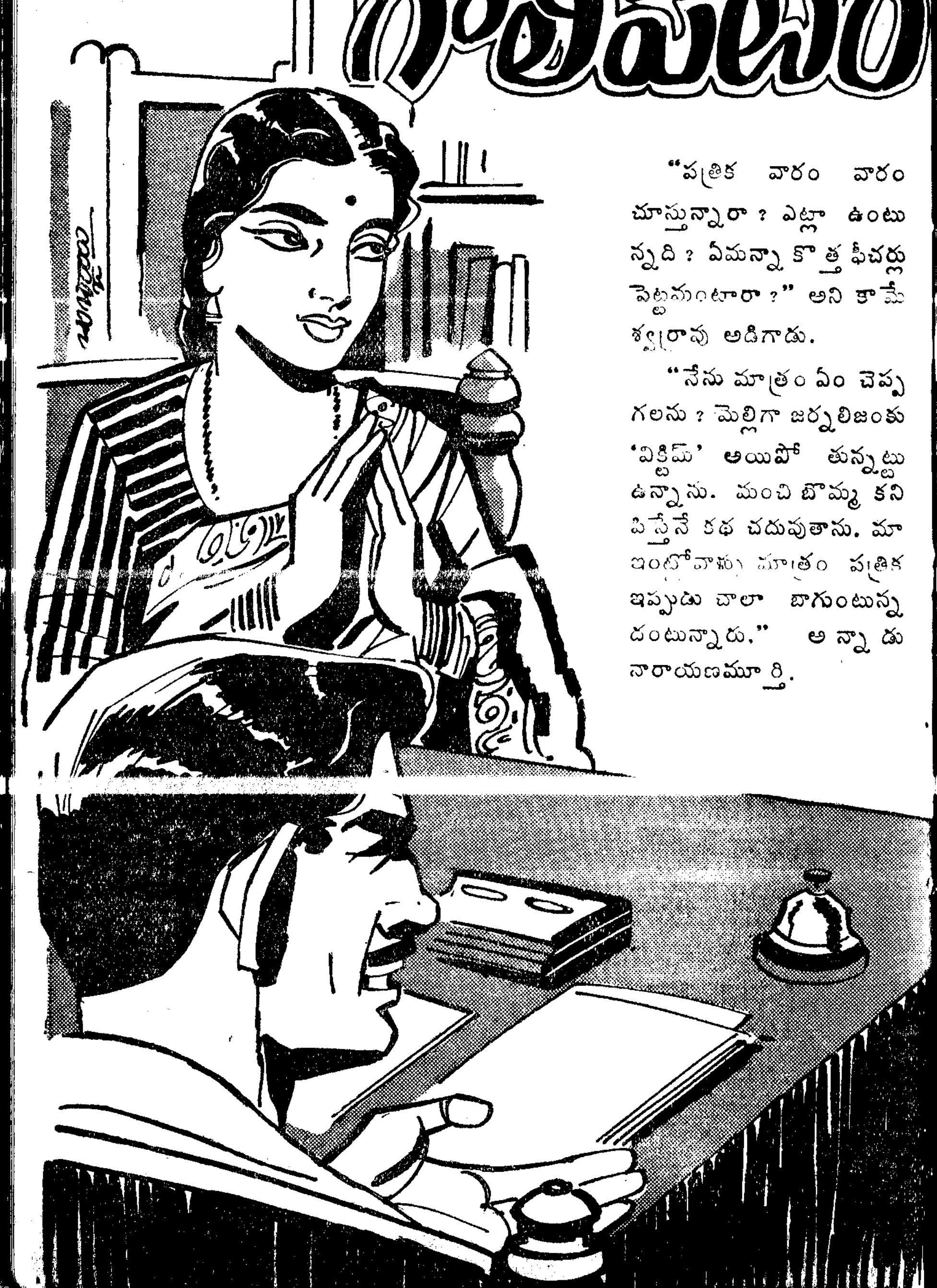

"పత్రిక వారం వారం చూస్తున్నారా? ఎట్లా ఉంటున్నది? ఏమన్నా కొత్త ఫీచర్లు పెట్టమంటారా?" అని కామేశ్వర్రావు అడిగాడు.

"నేను మాత్రం ఏం చెప్పగలను? మెల్లిగా జర్నలిజంకు 'విక్టిమ్' అయిపోతున్నట్టు ఉన్నాను. మంచి బొమ్మ కనిపిస్తేనే కథ చదువుతాను. మా ఇంట్లోవాళ్ళు మాత్రం పత్రిక ఇప్పుడు చాలా బాగుంటున్నదంటున్నారు." అన్నాడు నారాయణమూర్తి.

కామేశ్వర్రావు యువకుడు, ఉత్సాహవంతుడు.

"కథ అంత బాగాలేనప్పుడల్లా ఒక మంచి ఇలస్ట్రేషన్ తగిలించమంటారా ఏమిటి? కథ స్టాండర్డ్ ఆటోమాటిక్‌గా పెరిగి ఊరుకుంటుంది!"

నారాయణమూర్తి కూడా కామేశ్వర్రావుతోపాటే నవ్వాడు గాని, అంత ఉత్సాహంగా నవ్వలేదు. ఆయన నడివయస్సు వాడు. ఒకప్పుడు — ఈ కామేశ్వరరావు వయసులో — జీవితంకన్న చాలా వేగంగా కదిలినవాడే, కాని ఇప్పుడు జీవితమే ఆయనకంటె వేగంగా కదులుతున్నది. ఒక్కొక్కసారి జీవితపు సుడులనూ, దూకుళ్లనూ చూసి, "ఇందులో వ్యర్థ సంచలనం ఎంత ఉందో! ఈ ఆర్భాటానికి తగినంత పురోగమనం జీవితంలో ఏదీ?" అనుకునేవాడు. మరుక్షణమే, "వార్థక్య లక్షణాలు ప్రవేశిస్తున్నైనాలో!" అనుకునేవాడు.

కామేశ్వర్రావు పత్రికలో ఇటీవల పడిన కొన్ని మంచి రచనల పేర్లు చెప్పి వాటిని చదవమని సలహా ఇచ్చాడు. చదువుతానన్నాడు నారాయణమూర్తి.

"రోజూ ఇంతంత కట్ట దిగుతుంది. చదవలేక చస్తున్నామనుకోండి. సీరియల్స్ వచ్చి పడుతున్నై. ఇరవై చదివితేగాని ఒకటి మంచిది దొరకదు. పంపించేవాళ్లకి కొంచెం కూడా ఐడియా ఉండదు. ఒక్కొక్కరు మరీ అన్యాయం — ఇంతలావు కట్ట పంపించి మర్నాడే కార్డు రాస్తారు, వేసుకుంటున్నారా, లేదా అని!"

"ఆత్రంకొద్దీ రాస్తారు.... నేను ఏదన్నా రాసి పంపితే అది పడినదాకా మళ్ళీ నాకు దాని సంగతే జ్ఞాపకం వచ్చేది కాదు," అన్నాడు నారాయణమూర్తి అందులోఉన్న నీతి ఏమిటో తేల్చుకుండా.

"ఈ ఆత్రం చాలావరకు డబ్బు ఆత్రం లెండి. మీకారువాళ్ళంతా సాహిత్యాభిలాషతో రాసేవారు. ఇప్పుడు రాసే

కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

వాళ్ళకి నాలుగు డబ్బులొస్తాయనే ఆశ కూడా జత అయిఉంది."

"ఎందు కుండగూడదు?" అన్నాడు నారాయణమూర్తి. "ఈ రోజుల్లో రాసే వాళ్ళు పేరు తెచ్చుకోవటం ఎంతకష్టం! వెనకటిరోజుల్లో ఏ భారతిలోనో పేరు అచ్చయితే చాలు, గొప్ప సాహితీపరు డయిపోయేవాడు....అదీగాక ఆ రోజుల్లో కంటె ఈ రోజుల్లో రచయితకూ రచనకూ గల సంబంధం మరింత విస్పష్టంగా ఉందనుకుంటాను, అవునా?"

ఇందులో నీతి ఏమిటో కూడా నారాయణమూర్తి స్పష్టం చెయ్యలేదు. అందుకే ఆయన మాటల్లో కొన్ని కామేశ్వర్రావు చెవులకు స్వగతంలాగా వినిపించేవి. అతను ఏదో అనబోతూ ఎదురుగా చూసి ఆగాడు. నారాయణమూర్తి అప్రయత్నంగా వెనక్కి తిరిగి చూశాడు.

ఇరవై యేళ్ళ వయసుగల ఒక [illegible] నంగా చూస్తున్నది. మనిషి కొంచెం బక్కపలచగానూ, ఎత్తుగానూ ఉన్నది. మనిషిలో ఏమన్నా ఆకర్షణ ఉంటే నొక్కుల జుట్టులోనూ, కళ్ళలోనూ ఉన్నది. రెండూ నల్లగా మెరుస్తున్నై.

"ఏమండీ?" అన్నాడు కామేశ్వర్రావు ఆమెతో.

ఆపాటి పలకరింపు కోసమే ఎదురుచూస్తున్నదానిలాగా ఆమె గబగబా ముందుకు వచ్చి, "మొన్న నేనొక సీరియల్ పంపించానండీ. అదీ — ఇది వీక్లీ ఎడిటర్‌గా రుండే — మీరే వీక్లీ చూస్తారు కదూ?" అన్నది యమ కంగారుతో.

"అవునండీ. కూర్చోండి. మీ పేరు?" అన్నాడు కామేశ్వర్రావు, బుకింగ్ ఆఫీసులో టిక్కెట్లిచ్చేవాడికి ఉండదగినంత నిర్లిప్తతతో.

"నా పేరు వనజాక్షి అనుకోండి. మారుపేరుతో రాశాను — సాకీ."

వనజాక్షి నారాయణమూర్తి పక్కనే కూచుంటూ చిన్న నవ్వు నవ్వింది. కాని కళ్ళలో బెదురు పూర్తిగా పోలేదు.

"ఓ, మీరు పంపినది నిన్ననే అందింది. పేరు 'ప్రజ్ఞావంతులు' — కాదూ?"

వనజాక్షి ఈసారి ఇంకొంచెం ధైర్యంగా నవ్వి, ఔనన్నట్టు తల పైకీ కిందికీ ఆడించి, "చూశా రన్నమాట! ఎలాఉంది? వేసుకో దగినట్టుగా ఉం [illegible]

"చూసినమాట నిజమేగాని ఇంకా చదవలేదు. తొందరలేదు కూడానూ. ఇప్పుడు నడిచే సీరియల్ అయిపోగానే ఇంకొకటి సిద్ధంగా ఉంది. కనీసం నాలుగు నెలలదాకా —"

కామేశ్వర్రావులో ఇప్పుడు మొహమోటం ఏమీ లేదు. ఇటువంటివాళ్ల మీద చూపటానికి అతనిలో సింపతీ ఉండటం సాధ్యం కాదు.

నారాయణమూర్తి కళ్ళ ఎదటనే వనజాక్షి సాన్‌ఫొరైజ్ చెయ్యని బట్టలాగా ముడుచుకు పోయింది. ఆమె గొంతు కూడా క్షీణించింది. "కనీసం చదివి పనికొచ్చేదీ లేనిదీ తేలిస్తే —" అన్నది.

"మీ రచనకన్న ముందు వచ్చినవి నలభై కథలూ, నాలుగు సీరియల్సూ చదవవలిసినవి ఉన్నాయి. వచ్చిన కంట్రిబ్యూషన్స్ చదవటం గాక మాకింకా ఎన్నోపను లుంటాయి చూడండీ!" అన్నాడు కామేశ్వర్రావు.

వనజాక్షి మొదటిసారిగా నారాయణమూర్తి కేసి తలతిప్పి చూసింది. ఆ చూపు నీరసంగా ఉండటమే గాక దాని అభిప్రాయం కూడా నారాయణమూర్తికి అర్థమయింది-ఇటువంటి పయిసుమిళ్లన వాళ్లతో బాతాఖానీ కొట్టటమే కదా మీకుండే ఇతర పనులు-అన్నట్లుగా.

"వారు నారాయణమూర్తిగారు. మీరు పేరే వినిఉంటారు?" అన్నాడు కామే [illegible]

నిర్జీవమైన కళ్ళు సజీవమైనై! తన పేరు ఈ చాదస్తపు పిల్లకు కూడా తెలిసినందుకు నారాయణమూర్తి బద్ధకంగా సంతోషించాడు కూడా.

"ఓహో! మీ 'దేవుడిచ్చిన వరం' ఇరవైసార్లు చదివి ఉంటాను. చాలా సంతోషమండీ! నమస్కారం!" అన్నది వనజాక్షి.

కంగారు, నమస్కారబాణం మొదటే పారెయ్యాలి. "నమస్కారం!" అన్నాడు నారాయణమూర్తి అంతగా ఇష్టం లేనట్టుగా.

కాని ఆ పిల్ల ఆయన గొంతులో "శైత్యం" గమనించినట్టులేదు. ఆమె కామేశ్వర్రావును తోసిపారేసి, నారాయణమూర్తే వీక్లీ ఎడిట రయినట్టుగా, "చూడండీ! నేను కథలురాసే మనిషిని కాను. నాకు చాతకాదు కూడానూ. అయితే ఒక ఫ్రండుకు అర్జంటుగా డబ్బు సహాయం చెయ్యవలిసి వచ్చి, ఇంకేవిధంగానూ డబ్బు పుట్టించలేక ఒక సీరియల్ కథ రాసి పంపించాను. వేసుకోవటానికి పనికివస్తుం దనిపించే పంపించా నను కోండి. వీక్లీలో కొన్ని కథలూ అవీ బాగున్నా కొంత చెత — కొంత బాగా లేనిది కూడా పడుతూనే ఉంటుందిగదా. దానికిందనన్నా జమ కాకపోతుందా అనుకున్నాను. వారు చూసి వేసుకుంటామంటే డబ్బు పట్టుకుపోదా మని. ఇంకా [illegible] కట్టాలి. పాపం, అతనిదగ్గిర చిల్లిగవ్వ లేదు. మా నాన్నగారికి జీతం వచ్చిన నాడు పర్సులో నుంచి కొట్టెయ్యాలని ఎంత టెంప్టేషన్ వచ్చిందో చెప్పలేను. అదృష్టవశాత్తూ ఒక రోజల్లా దాన్ని అణుచుకున్నాను. మర్నాటికి పర్స్ ఖాళీ అయిపోయింది. (నిట్టూర్పు) మెడలో గొలుసు అమ్మేస్తామని మరొక టెంప్టేషన్. గొలుసు తీసి దాచమని అమ్మ

"చూశావా? ఎంత బాగాచేసుకున్నానో గడ్డం?"
"ఇప్పుడు సరేకాని, ఈ సారి చేసుకున్నప్పుడు మాత్రం రేజర్‌కి కొంచం దగ్గరగా నిలబడండి"

కిచ్చేశాను. 'ఎందుకే?' అంటుంది. ఏం చెప్పను? కథ బాగున్నదీ లేనిదీ ఇవాళ రేపట్లో చెప్పి డబ్బు ఇప్పించేస్తే –"

వనజాక్షి ఇంకా నారాయణమూర్తి కేసే చూస్తున్నది. ఆయన కామేశ్వ్రరావు కేసి; ఏమిటిది? అన్నట్టుగా చూశాడు.

"మీ రనుకున్నట్టు జరుగుతుందని [illegible]
మీ కథ సీరియల్‌గా వెయ్యటానికి పనికి వచ్చినా (ఆ హోప్‌కూడా లేనట్టు గొంతులో ధ్వని) దాన్ని నాలుగు మాసాల అవతలే వేసుకునేది. సీరియల్ పూర్తి అయినదాకా డబ్బిచ్చే ఆచారం ఇక్కడ లేదు." అన్నాడు కామేశ్వ్రరావు.

వనజాక్షి లేచి నిలబడింది. ఆమెలో ఇప్పుడు బెదురుగాని నిరాశగాని లేదు.

"కాళ్ళూ గడ్డాలూ పట్టుకుని డబ్బు ఎలాగో నేను వసూలు చేసుకుంటాను. మీరు కాస్త దాన్ని చదివి పనికొచ్చేదీ లేనిదీ ఇవాళ రేపట్లో తెలియజేస్తే చాలా పుణ్యం ఉంటుంది. పనికివస్తుందంటే పోనీ ఇంకో చోటనైనా ఇస్తాను.... అన్నట్టు, వేసుకునే పక్షంలో మీరు ఏపాటి ఇస్తారండీ?"

కామేశ్వ్రరావుకు ఈ ధోరణి చాలా గడుసుగా కనిపించింది. ఈ మనిషి తనను ఉచ్చుల్లో పెట్టేస్తున్నది.

"ఎలా చెప్పటం?" అన్నా డతను.

ఆమె ఎంతో సౌజన్యంతో చిరునవ్వు నవ్వి, "నాకు తెలుసులెండి. రాసే మనిషిని బట్టి ఉంటుంది. అధమం ఎంత ఇస్తారు. ఒక పందయినా ఇస్తారుగద?" అన్నది.

"వేసుకుంటే!" అన్నాడు కామేశ్వ్రరావు, అపోహకు తావు లేకుండా ఉండగలందులకు.

"వేసుకొని వాటికి డబ్బిస్తారని నేను [illegible]
జాక్షి, కామేశ్వ్రరావును "ఫూల్" చెయ్యటానికే. అతను ముఖం చిట్లించి బల్లమీది కాగితాలు ఇటు తీసి అటు పెట్టాడు. "ఇక తమరు దయచెయ్యవచ్చు!" అని అతని అభినయానికి అర్థం. ఆ మాట అర్థమైనట్టుగా వనజాక్షి వెనక్కు తిరిగి వెళ్ళిపోతూ వాకిలిదగ్గిర తిరిగి చూసి, "నమస్కారమండీ, నారాయణ

మూర్తిగారూ. చాలా సంతోషం: సెలవిప్పించండి," అన్నది.

ఆమె వెళ్ళినాక నారాయణమూర్తి చప్పుడు చెయ్యకుండా తనలో తాను నవ్వుకున్నాడు. కామేశ్వ్రరావులో ఇంకా చిరచిర తగ్గలేదు.

"ఈ కాలపు యువతుల్లో ఇదొక కొత్తరకం అనుకుంటాను," అన్నాడు నారాయణమూర్తి.

"ఈ అమ్మాయి ఇంకా నయ మనుకోండి–తిట్టకుండా వెళ్ళింది!" అన్నాడు కామేశ్వ్రరావు.

"పత్రికలకు రాసే మనిషిగా ఆలోచించటంలేదు. ఆ మనిషి మనస్తత్వం మాట చెప్పాను. ఎవరో పరీక్షకు కట్టలేకపోవట మేమిటి? ఈ అమ్మాయి డబ్బుకోసం అంవాటులేని జాపోసనగా కథ రాయటమేమిటి? ఎవరికోసం ఇంత హైరాన పడుతున్నది? ఇందులో ప్రణయంకూడా ఏమైనా ఏడిచిందేమో!" నారాయణమూర్తి చల్లగా స్వగతంలోకి [illegible]
ఎందుకు రాస్తున్నారో చెప్పలేంకద! డబ్బుకోసం రాసేవాళ్లుకూడా ఆ డబ్బుతో వాళ్ళు ఏం చేస్తారో చెప్పలేం? సహజంగా పత్రికలకు అదేమీ పట్టదు. బాగుంటే వేసుకుంటారు, లేకపోతే... ఇంతకూ ఈ పిల్ల రాసింది ఏమన్నా వేసుకోదగిన ట్టుందా?" అని చప్పున పైకి తేలాడు.

"ఏమోనండీ. అక్కడక్కడా రెండు బంతులు చదివిచూశా. అంతా సంభాషణే. సంభాషణ సహజంగానే ఉంది. అందులో పిండి ఎంతఉన్నదీ చదివితే గాని తెలీదు", అన్నాడు కామేశ్వ్రరావు.

"అయితే, ఇంకేం, చదివిచూసి ఎటో తేల్చి ఒక కార్డుముక్క రాసి పారెయ్యండి. ఆ పిల్ల ఆరాటం తీరిపోతుంది."

"ఇప్పుడు నేను చదవకేం?" అన్నాడు కామేశ్వ్రరావు.

తనకే ఏదో అన్యాయం జరుగుతున్నట్టుగా నారాయణమూర్తి నొచ్చుకున్నాడు.

"అలా అయితే నేను పట్టుకుపోయి చూడనా ఏమిటి? మళ్ళీ రేపో ఎల్లుండో పంపిస్తాను."

నారాయణమూర్తి నోటివెంట ఆ మాటలు రావటం అత్యాశ్చర్యం. ఆయన తన మనసులోకూడా పూర్తిగా ఏర్ప [illegible]
రమైన ఆలోచన అన్నది కామేశ్వ్రరావు ముఖంలో చిరునవ్వుద్వారా ఆయనకు తెలియవచ్చింది. ఆయనక్కూడా చిరునవ్వు ఆగలేదు.

"నేను నిజంగా చదవదలిచినది ఆ కథ కాదనుకుంటాను; ఆ పిల్ల మనసు", అన్నా డాయన ఆత్మపరిశోధన చేసుకుంటూ.

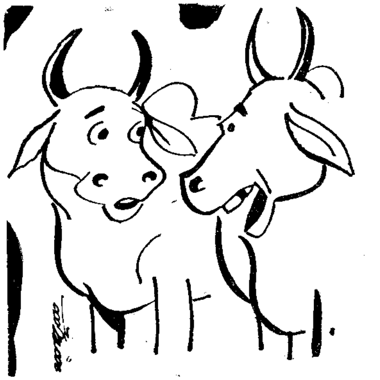

"గమనించావా! మనకి రోజురోజుకీ గడ్డి తక్కువ అయిపోతుంది కదూ?"
"కాదుమరీ! మనుష్యులే తింటూంటే మనకెలా వస్తుంది?"

"బహూశా చదవటానికి ఆమె మనసులో ఏమీ ఉండదు," అన్నాడు కామేశ్వర్రావు. పక్కనవంగి కింది డ్రాయరులోనుంచి లావుపాటి కాగితాల బొత్తి పైకి తీస్తూ.

"ఇదేనా? 'ప్రజ్ఞావంతులు' రచన. "సాక్షి" వెంటనే తిప్పి పంపేస్తాను. అభ్యంతరం ఉండదుగా?"

"ఒకనెల ఆగి పంపినా తొందర లేదు. పనిలోపని. నిజంగా బాగుంటే చెప్పండి. తప్పక వేస్తాను," అన్నాడు కామేశ్వర్రావు.

* * *

నారాయణమూర్తి ఇంటికి వచ్చాక "ప్రజ్ఞావంతులు" గురించి పూర్తిగా మరిచిపోయాడు. అది తన వెంట తీసుకు రావటం చిలిపిపని అని ఆయనకు దారిలోనే అనిపించింది. "తద్దోష పరిహారార్థం" మనసు అనేక గమ్మత్తులు చేస్తుంది. నారాయణమూర్తి మనసు చేసిన గమ్మత్తేమిటంటే దానివి గురించి పూర్తిగా మరిచిపోవటం.

మర్నాడు రాత్రి ఆయన భార్య, "ఈ కట్ట ఏమిటండీ?" అని అడిగిన దాకా ఆయనకు వనజాక్షి రచన జ్ఞాపకం రాలేదు.

"అయ్యయ్యో! దాన్ని చదవనేలేదు! ఇప్పుడు చదువుదునా?" అనుకున్నాడు. దీపందగ్గర కూచుని ఒక్కముక్కకూడా చదువకుండా పేజీలు తిప్పుతూ ఆఖరు పేజీ దగ్గరికి వచ్చేసి, "సి. వనజాక్షి, 15 నాయర్ వీధి, మైలాపూర్" అన్నది మాత్రం చదివి మూసేశాడు.

నిజానికి చదవటాని కేముంటుంది? అందరూ రాసే విషయాలే ఉంటై. కాని అదిరాసిన మనిషిమా టేమిటి? ఆ పిల్లకి కొంచెం కూడా ప్రపంచజ్ఞానం లేదు. ఉంటే కొండకు వెంట్రుక కటి లాగదు. రెండు మూడు రోజుల్లో వందరూపాయలూ వచ్చి వొళ్లో పడత య్యనుకుంటున్నది. అమాయకురాలు! నిజంగా వచ్చి పడితే ఎంతసంతోషిస్తుందో!...మాట్లాడకుండా తనే ఆమెపేర వందరూపాలు పంపేస్తే!...

"నాకేమన్నా మతిపోయిందా ఏమిటి?" అని నారాయణమూర్తి అనుకున్నాడు, కాని ఆ వనజాక్షికి వంద

రూపాయలు పంపటం మతిలేని ఆలోచన అని తననుతాను నమ్మించుకోలేకపోయినాడు. అందులో కొంత జీవితసాఫల్యం ఉన్నది. ఎవరూ చెయ్యరుగదా అని మనం కొన్ని పనులుచెయ్యటానికి జంక గూడదు. అలా జంకితేనే జీవితం నిస్సారంగా ఉండేది. ఈ వనజాక్షికి నవలలు రాయటం చాతనవునో లేదోగాని, జీవితాన్ని ప్రవాహంలో ఉంచటం తెలుసు.

తన జీవితం చెరువల్లే ఏనాడో అయిపోయింది. ఒకప్పుడు తనలో ఉండిన సంచలనం ఈ నాడు లేదు. ఆ రోజుల్లో మామూలు సంఘటనలు తనను కదిలించేవి. కథలు రాశాడు. ఇప్పుడు రాద్దామన్నా ఏమీలేదు.

వనజాక్షి [illegible] తనను కెలికిందా? నారాయణమూర్తి ఆశ్చర్యపడ్డాడు. లేకపోతే తనకు ఇటువంటి ఆలోచనలు రావు....

నారాయణమూర్తి మర్నాడు వనజాక్షికి నూరు రూపాయలు మనియార్డరు చేశాడు. "ఇది చెయ్యగూడని పని! చాలా బుద్ధితక్కువపని! ఈ సంగతి తెలిస్తే అందరూ నిన్ను చూచి నవ్వుతారు!" అని అంతరాత్మ శతపోరినా వినిపించుకోలేదు. "ఏమవుతుందో చూస్తాం! డబ్బు దండగకాదు. అంతా అయితే పుస్తకంగా అచ్చు వేసినా అమ్ముడై పెట్టిన డబ్బు తిరిగివస్తుంది. వెనకటిలాగా కాదు. ఎటువంటి పుస్తకాలైనా కాని చదువుతున్నారు," అని ఆయన తనను తాను సమాధానపరుచుకున్నాడు.

* * *

వనజాక్షికి డబ్బు పంపి నారాయణమూర్తి ఏం సాధించుదా మనుకున్నాడో చెప్పటం కష్టం. ఒక విద్దూరమైన ఆడపిల్లను ఆదుకుని సంతోషపెడదామన్నదే ఆయన ఆశయమైతే అది బెడిసికొట్టింది.

ఆదివారం సాయంకాలం వనజాక్షి ఆయనను వెతుక్కుంటూ వచ్చి చిన్న పోట్లాట పెట్టుకున్నది. ఆమె వంద రూపాయలూ తెచ్చి ఆయనచేతిలో పెట్టి, "నాకింత అవమానం జరుగుతుందనుకోలేదు. మీరు పేరుపడిన రచయిత అయి ఉండి కొత్తగా రాసేవాళ్లను ఇలా చూడటం ఏమీ బాగాలేదు. ఇది మీకు ప్రతిష్ఠ కాదు," అన్నది.

నారాయణమూర్తికి ఎవరో మొఖం మీద కొట్టినట్టయింది. ఆ మనిషి అంత ఆగ్రహపడవలసిన అవసరం ఏమిటో తెలియలేదు. పైపైకి వనజాక్షిలో పైకి కనిపించే ఆగ్రహం అడుగున అశ్రువులు అణచిపెట్టి ఉన్నట్టు కూడా ఆయనకు అనుమానం కలిగింది. ఈ అశ్రువు లెందుకో అసలు అర్థం కాలేదు.

"ఇప్పుడేం జరిగిందీ? వీక్లీ వాళ్లు ఎట్లాగూ నీ అవసరానికి డబ్బివ్వరు. అంతదాక దాన్ని అప్పుకింద తీసుకో. వాళ్లిచ్చినప్పుడు నా బాకీ తీర్చవచ్చు." అన్నాడు నారాయణమూర్తి.

"మరైతే అమ్మీ! ఈ చాకులేట్లూ, పిప్పర మెంట్లూ అమ్ముతూండమని మీ బాబు దుకాణంమీద కూచుండబెట్టాడుగదా! నీకు వీటిని తినాలనిపించదుటే"

"ఎందుకనిపించదూ! ఒకటి లెక్కకు తక్కు వొచ్చిందంటే మా నాన్న తంతాడు. అందుకని వీటన్నిటినీ కొంచెం కొంచెం చప్పరించి మళ్లీ సీసాలో పడేస్తూంటా నవ్వా!

"దాన్ని వాళ్లు వేసుకోకపోతే ఎలా తీర్చుతాను? మీడబ్బు మీరు తీసేసు కోండి," అన్నది వనజాక్షి తన ఉద్రే కాలతో కుస్తీ పట్టుతున్నదానిలాగా.

"నేను వేసుకో మంటే వేసుకుంటా నన్నారు. వేసుకో మని చెబుతాను."

[illegible] విచ్చాయి.

"మీరు చదివారా నా కథ? ఎలా ఉంది? బాగాలేకపోతే చెప్పండి. నన్ను ప్రోత్సహించటానికి అబద్ధం చెప్ప కండి," అన్న దామె.

"భేషుగ్గా ఉంది — సహజత్వం — పాత్రలు చాలా వాస్తవంగా —" అంత రాత్మను తోసిరాజని నారాయణమూర్తి అబద్ధా లాడాడు. ఆయన ఆ పిల్ల రాసిన ఒక్క వాక్యం కూడా చదవలేదు. చదవా లనే అనుకున్నాడు గాని ఎందుకో పడింది కాదు.

"నన్ను ఎంకరేజ్ చెయ్యటానికి అంటున్నారు."

"కాదు! నిజం!"

"థాంక్స్! అలా అయితే వీక్లీలో తప్పక పడుతుంది గనక మీడబ్బు మీరే ఉంచుకోండి. పడినాకనే డబ్బు రానివ్వండి."

"మరి నీ అవసరం గడవదుగా?"

"దాని కేమీ తొందర లేదు లెండి. అతను స్నేహితులదగ్గిర అప్పు తెచ్చా డుట. నాదగ్గిర తీసుకోవటం నామోషీట. అందరికీ తెలిస్తే ఏమన్నా అనుకుంటా రుట. ఆ పందరూపాయలతో నేను తనను కొనేసుకుంటానేమో నన్నట్టు భయపడ్డాడు మానవుడు!" అన్నది వనజాక్షి ముఖం చిట్లిస్తూ.

ఆ మనిషి ఎవరు? నీ కేమవుతాడు? [illegible] మూర్తికి. కాని వనజాక్షి అశ్రువులకు కారణం తెలుసుకున్న సంతృప్తితో ఆయన తృప్తిపడ్డాడు. ఆమె తనమీద చూపిన ఆగ్రహంకూడా నిజంగా తన మీద కలిగినది కాదు, అవతలివాడు తెప్పించినదే.

"నా కథ వీక్లీకి తిప్పి పంపించారా?"

"లేదు. రేపు పంపిస్తున్నాను."

"మీ ఉపకారం మరిచిపోను. నమస్కారం!"

వచ్చినప్పుడు నమస్కారం చెప్ప లేదు. తన డబ్బు తనకే ఇచ్చిపోయింది. వనజాక్షి వెళ్లగానే నారాయణమూర్తి భార్య గదిలోకివచ్చి, "ఇది ఎవతె?" అని అడిగింది. తెలుసుకుందామని కాదు. "దానికీ" తనకూ ఏదో ఉండరాని సం బంధం ఉన్నట్టు తన భర్త ఒప్పుకోక పోతే ఏదోవిధంగా ఒప్పిద్దామని..... భార్యతో పడలేక నారాయణమూర్తి ఒప్పుకున్నంతపనీ చేశాడు కూడానూ!

* * *

మొత్తంమీద నారాయణమూర్తి చదవకుండానే "ప్రజ్ఞావంతులు" వీక్లీ వాళ్లకు తిరిగి వెళ్ళింది. నారాయణమూర్తి తన ఆఫీసు వెళ్ళిపోయేప్పుడు కామేశ్వ ర్రావుతో, "వేసుకోవచ్చుననుకుంటా!" అని చెప్పాడు.

"మీ రాపాటి ధైర్యమిస్తే తప్పక వేద్దాం!" అన్నాడు కామేశ్వర్రావు.

[illegible] దిగిపోయినట్టయింది. వనజాక్షి అధ్యా యం ముగిసిం దనుకున్నాడు. ఆయన ఆ పిల్లను గురించి ఆలోచించటంకూడా మానేశాడు.

అందుచేత ఒక గురువారం అయిదు గంటల ప్రాంతాల వనజాక్షి తన ఆఫీ సుకు వచ్చేసరికి నారాయణమూర్తికి ఆశ్చర్యం వేసింది. ఆమె చనువుగా ఆయన బల్ల కెదురుగా కూచుని, "నిజంగా మీరు నాకు గురువులాటివా రనాలి. మీ చలవవల్ల నేనుకూడా రాసే వాళ్ళ జాబితాలో చేరబోతున్నాను. ఈ సీరియల్ పూర్తికాగానే 'ప్రజ్ఞావంతులు' ప్రారంభిస్తున్నట్టు వీక్లీవాళ్ళు ఉత్తరం రాశారు," అన్నది.

"భేష్! నేనుచేసిం దేమీలేదు. గట్టిగా వేసుకోమనికూడా అనలేదు", అన్నాడు నారాయణమూర్తి ఆమె కృతజ్ఞతకు ఎందుకో వెరుస్తూ.

"మీ ఆఫీసు పైమింకా కాలేదా?.... మీరు నేరుగా ఇంటికి పోతున్నారా?.... ఏ బీచికన్నా వెళ్ళి ఒక్క గంటసేపు మాట్లాడుకుందామా? మీనుంచి చాలా విషయాలు తెలుసుకోవాలి," అన్నది వనజాక్షి.

కాని బీచిలో కూచుని ఆమె తన విషయాలే చెప్పింది గాని నారాయణ మూర్తిని ఏమీ అడగలేదు. "నేను అం దరిలాటిదాన్ని కాననుకుంటాను. నాకు [illegible] డ్రామా కనిపిస్తుంది. మనుషులంతా ఒకటిగానే ఉంటారు అని మాటవరసగా నైనా సరే ఎవరన్నా అంటే నాకు, 'అబద్ధం' అని గట్టిగా అరవాలని పిస్తుంది.... కాని నాకు కల్పన చేతకాదు. ఈ సీరియల్‌లో మనుషులంతా నిజమైన మనుషులే.... తెలివిగా మాట్లాడుతున్నా ననుకున్నప్పుడల్లా అరిచి మాట్లాడే

భార్య : మనిషి ఒకమందు తాగితే రెండు వందల సంవత్సరాల వరకూ బ్రతక వచ్చునని యీ పత్రికలో రాశారండి !
భర్త : నాకు పెళ్ళికాకుండా ఉంటే ఆమందు త్రాగి తీరేవాణ్ణి !

ఆవిడ మా అమ్మ. నవ్వుతున్నప్పుడల్లా ఏడుపు మొహం పెట్టే మనిషి మా నాన్న...."

ఆరోజు వీక్లీఆఫీసులో ఈ వనజాక్షిని గురించి తెలుసుకోవాలని నారాయణమూర్తిలో కలిగిన కోరిక ఇప్పుడు తీరనారంభించింది. కాని ఇప్పటికీ ఒక ప్రతిబంధకం దిగబడిపోయింది. ఆయన ఆ "ప్రజ్ఞావంతులు" చదువనేలేదు. అది చదివితేతప్ప వనజాక్షి పూర్తిగా అర్థం [illegible] చాలా రంగరించినట్టున్నది.

ఆమెకు దాపరికం కూడా ఆటే లేదు. ఆ పరీక్షకు వెళ్ళినవాడు వనజాక్షి స్నేహితురాలు అన్నపూర్ణకు అన్న. అతనిమీద చాలాకాలంగా ప్రేమ భావం లాటిది ఉన్నట్టు ఆమె ఒప్పుకున్నది. ("ఎవరు ఏ ఇబ్బందిలో ఉన్నా నా గుండె అతి సులువుగా కరిగి పోతుంది. ఇతరుల కష్టాలు భరించటం నాకు కొంచెం కూడా చాతకాదు.") కాని చెయ్యబోయిన సహాయాన్ని వాళ్లు అపార్థం చేసుకున్నారు. అన్నపూర్ణే అన్నదిట — "కట్నం లేకుండా మొగుణ్ణి సంపాదించాలని చూస్తున్నదా?" అని వాళ్ళ అమ్మ అన్నది....

నారాయణమూర్తి కూడా మాటల సందున తన స్వవిషయాలు కొన్ని చెప్పుకున్నాడు. మంచి సాంఘిక ప్రయోజనం కనపడనిదీ తాను కథ రాయలేడు. ఊరికే మనుషుల మనస్తత్వాలు చిత్రించటం తనకు వృథా ప్రయాస అనిపిస్తుంది. తన దృష్టిలో ప్రేమ సామాజికం — అచ్చగా వ్యక్తులకు సంబంధించినది కాదు. ప్రబంధ ప్రణయంలో తనకు నమ్మకం లేదు. తాను జీవితంలో ప్రేమకంటె అసూయ చాలా హెచ్చుగా చూశాడు. ప్రేమనుంచే అసూయ పుడుతుందన్నది తన కెక్కడా కనిపించలేదు. ప్రేమలో ఏదో పురుగు పుట్టినప్పుడే అసూయ ఏర్పడుతుంది....

మాటల సందర్భాన అనేక వందల విషయాలను గురించి ఇద్దరూ ఎవరి అభిప్రాయాలు వారు చెప్పుకున్నారు. ప్రతి వారమూ ఒకటి రెండు సార్లు ఇద్దరూ బీచికి వెళ్లేవాళ్లు — స్నేహితుల లాగా. ఇద్దరికీ మాట్లాడుకునేటందుకు ఎన్నో విషయా లున్నట్టు కనబడేవి....

ఆతరవాత "ప్రజ్ఞావంతులు" వీక్లీలో ప్రారంభ మయింది. ఆరు వారాలలో

పూర్తి అవుతుందని నారాయణమూర్తికి తెలిసింది. అంతా కలిపి చదువుకుందా మనుకుని ఆయన సంచికలు జాగ్రత్తగా దాచిపెట్టాడు.

ఇంతలో ఆయనకు ఫ్లూ జ్వరం వచ్చింది. నయమైనట్టు నయమై మళ్ళీ వచ్చింది. వారం రోజులు ఇల్లు కదలకుండా ఉండి తరవాత మళ్ళీ ఎప్పటిలాగా ఆఫీసుకు వెళ్ళాడు. ఈ లోపల ఆయన చేసిన ఒక్కపనీ ఏమిటంటే "ప్రజ్ఞావంతులు" మొదటినుంచీ చివరదాకా చదివేశాడు. నిర్ఘాంతపోయాడు.

వనజాక్షి మామూలు రచయిత మాత్రం కాదు, జీనియస్. ఆధునిక సాహిత్యపు రహదారిలో ఒక కొత్త మైలురాయి; ఏమీ సందేహంలేదు. తాను ఆ కథను ఏనాడో చదివి ఉండవలిసింది. సంఘాన్ని విమర్శించటం ఆమెకు పుటకతోనే వచ్చినట్టున్నది. ఆమెలో ఏకోశానా ఎరువు తెచ్చుకున్న అభిప్రాయా లున్నట్టు లేవు. అనేక వాక్యాలు తనను నిద్ర లేపుతున్నట్టుగా ఉన్నాయి. అట్లా రాయటం సులభంకాదు. ఆమెలో తనకు నాలుగోవంతు శక్తి లేకపోయినా తనకు పేరు వచ్చింది. అన్యాయం, చాలా అన్యాయం.

టెలిఫోన్ మోగింది. "మూర్తిగారా? ఉన్నారు."

నారాయణమూర్తి సీటులో నుంచి లేచి వెళ్ళి టెలిఫోన్ తీసుకున్నాడు.

వనజాక్షి.

"బతికి మామూలుగా ఉన్నారా? ఫ్లూ వచ్చిందని విన్నప్పటినుంచీ నాకు మతిపోయింది. పత్రిక చూడ భయం. వేలకు వేలు ఫ్లూ కేసులూ. డజన్లకొద్దీ చావులూనూ! ఎంత బాధపెట్టారండీ! నేనేం చేశాను ద్రోహం మీకు? అంతా పూర్తిగా నయమైందా? మళ్ళీ రాదుకద? ....ఈ పూట బీచికివస్తాను.ఓపికఉంటేరండి."

"చూస్తాను"

నారాయణమూర్తి టెలిఫోన్ పెట్టేశాడు. ఆయన గుండె అతి వేగంగా కొట్టుకుంటున్నది. ఆయన సీటులో వెళ్ళి కూచున్నాడే గాని తాను గాలిపటంలాగా తేలిపోతున్నట్టుగా భావించుకున్నాడు. తాడు పట్టి ఎవరైనా నేర్పుగా గుంజితే గాలిపటానికి తేలిపోవాలనే ఉంటుంది. తనను గుంజుతున్న మనిషి అద్భుతమైన నేర్పు గలది. "ప్రజ్ఞావంతులు"లో అరడజను మందిని గాలిపటాలు కట్టి ఎగరేసింది. తాను ఆమె ప్రజ్ఞ చూసి సంతోషించటం ఒక ఎతు. తానే ఒక గాలిపటం కావటం ఒకఎత్తూనూ.

"గాలిపటం లాగా ఎగరటంలో తాత్కాలికంగా కొంత ఆనందం ఉన్నా ప్రమాదంకూడా ఉన్నది. తాడు ఎప్పుడు తెగినా తెగవచ్చు. పైగా పొద్దు వాలుతున్నది. చీకటిపడే వేళకు నేలను అంటిపెట్టుకుని ఉండటం క్షేమం," అనుకుంటూ నారాయణమూర్తి ఆఫీసు విడవగానే ఇంటికి వెళ్ళే బస్సు పట్టుకున్నాడు.